

BOSNA U HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 80 0 P 074799 20 Rev 2
Banjaluka, 27.4.2021. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u Banjaluci u vijeću sastavljenom od sudija: Violande Šubarić, kao predsjednika vijeća, Biljane Tomić i Gorjane Popadić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice M.M., rođena P., iz N., R.S., sada sa prebivalištem u SR Nj., koju zastupa punomoćnik O.J., advokat iz Z., protiv tuženog J.M., sin M., iz G.K., koga zastupa punomoćnik M.B., advokat iz B., radi utvrđivanja prava (su)vlasništva, vrijednost predmeta spora: 700.000,00 KM, odlučujući o reviziji tuženog, izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Bijeljini broj: 80 0 P 074799 19 Gž 2 od 01.11.2019. godine, na sjednici održanoj 27.4.2021. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Odbija se zahtjev tužiteljice za naknadu troškova sastava odgovora na reviziju u iznosu od 2.340,00 KM.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda u Bijeljini broj: 80 0 P 074799 18 P 2 od 31.5.2019. godine odbijen je u cjelini primarno postavljeni tužbeni zahtjev da se utvdi da posebnu imovinu tužiteljice čine nekretnine:

- parcela označena kao k.č. br. 349/2 zv. O. - njiva 4. klase u površini od 163 m² upisana u Pl. br. 222/1 KO O. sa dijelom posjeda od 1/2 u korist tuženog;
- parcele označene kao k.č. br. 265 zv. Č.- njiva 6. klase u površini od 7342 m², k.č. br. 266 zv. Č. — šuma 2. klase u površini od 9889 m², k.č. br. 267 zv. Nj. — njiva 6. klase u površini od 6193 m², k.č. br. 285/3 zv. P. — šuma 3. klase u površini od 2535 m², k.č. br. 320/1 zv. O.— šuma 3. klase u površini od 1270 m², k.č. br. 321/3 zv. O. — njiva 5. klase u površini od 3190 m², k.č.br.br. 324 zv. O. — njiva 4. klase u površini od 1698 m², k.č. br. 325 zv. O.— stambena zgrada površine 108 m², - njiva 4. klase u površini od 361 m² i dvorište u površini od 500 m², k.č. br. 326 zv. O. — njiva 4. klase u površini od 10887 m², k.č. br. 327 zv. Nj. — njiva 4. klase u površini od 19228 m², k.č. br. 328 zv. O. — šuma 3. klase u površini od 1478 m², k.č br. 345 zv. O.— šuma 2. klase u površini od 400 m², k.č. br. 346 zv. O.— njiva 5. klase u površini od 4994 m², k.č. br. 347 zv. O. — voćnjak 3. klase u površini od 1113 m² i k.č. br. 349/1 zv. O.— njiva 4. klase u površini od 1532 m², sve upisane u Pl. br. 51/7 KO O. sa dijelom posjeda od 1/1 u korist tuženog;
- parcele označene kao k.č.br. 809 zv. njiva I klase u površini od 9473 m² upisana u Pl. br. 426/3 KO O. sa dijelom posjeda od 3000/9473, u korist tuženog po novom operatu, kojima parcelama po starom operatu odgovaraju, suvlasnički dio od 3658/20290 upisan u Zk.ul. br. 13 KO O., suvlasnički dio od 3535/95320 upisan u Zk.ul. br. 14 KO O. i suvlasnički dio od 13589/21250 upisan u Zk.ul. br. 3 KO O.,
- nekretnine u B. u ul. ... označena kao k.č. br. 4354/0 E1, koja u naravi predstavlja pomoćnu zgradu površine 21 m², stambenu zgradu površine 82 m² i pomoćnu zgradu površine 11 m², sa pravom svojine od 1/1 u korist tuženog, upisana u Zk.ul.br. 7502 KO B. 2, sa pravom trajnog

korištenja od 1/1 u korist tuženog na k.č. br. 4354/0 — stambena zgrada površine 82 m², pomoćna zgrada površine 11 m², pomoćna zgrada površine 21 m² i dvorište površine 204 m² upisana u Zk.ul. br. 2153 KO B. 2, kojoj odgovaraju nekretnine upisane u List nepokretnosti broj: 2226/2 KO B. 2 sa dijelom posjeda od 1/1 u korist tuženog na zemljištu, zgradi i posebnim dijelovima zgrade,

- nekretnine u B. u ul. ... (ranija ul. ...) označena kao k.č. br. 1971/1 E1, koja u naravi predstavlja stambenu zgradu 2 površine 128 m² i pomoćnu zgradu 3 površine 14 m² i k.č. br. 1971/2 E1, koja u naravi predstavlja stambenu zgradu 1 površine 92 m², sa pravom svojine od 1/1 upisana u Zk.ul.br. 5827 KO B. 2 sa pravom trajnog korištenja od 1/1 u korist tuženog na br. 1971/1 - stambena zgrada 2 površine 128 m², pomoćna zgrada 3 površine 14 m² i dvorište površine 174 m² i k.č.br. 197 1/2 — stambena zgrada površine 92 m² i dvorište površine 176 m² upisane u Zk.ul.br. 310 KO B. 2, kojima odgovaraju nekretnine upisane u List nepokretnosti broj: 321/5 KO B. 2 sa dijelom posjeda od 1/1 u korist tuženog na zemljištu, zgradi i posebnim dijelovima zgrade,

- nekretnine u B. u ul. ... označena kao k.č. br. 3388/0 E1, koja u naravi predstavlja pomoćnu zgradu površine 17 m² i stambenu zgradu površine 47 m², sa pravom svojine od 1/1 u korist tuženog upisana u Zk.ul.br. 8679 KO B. 2 sa pravom trajnog korištenja od 1/1 u korist tuženog na k.č. br. 3388/0 — pomoćna zgrada površine 17 m², dvorište površine 200 m² i stambena zgrada površine 47 m² upisana u Zk.ul.br. 3477 KO B. 2, kojoj odgovaraju nekretnine upisane u List nepokretnosti broj: 3614/2 KO B. 2 sa dijelom posjeda od 1/1 u korist tuženog na zemljištu, zgradi i posebnim dijelovima zgrade,

- nekretnine u B. u ul. ... označene kao k.č. br. 3700/ E12, koja u naravi predstavlja pomoćni prostor u podrumu zgrade etažne oznake PD-12 koji se sastoji od 1 prostorije — pomoćni prostor površine 6 m² sa pravom svojine od 1/1 u korist tuženog upisan u Zk.ul.br. 12650 KO B. 2, k.č. br. 3700/ E 13, koja u naravi predstavlja pomoćni prostor u podrumu zgrade etažne oznake PD-13 koji se sastoji od 1 prostorije — pomoćni prostor površine 6 m² sa pravom svojine od 1/1 upisan u Zk.ul.br. 12651 KO B. 2 u korist tuženog i k.č.br. 3700/ E30, koja u naravi predstavlja stan u potkrovlju zgrade etažne oznake PK-30 koji se sastoji od 2 sobe, 1 kuhinje, 1 kupatila i wc, 1 hodnika i 1 lođe — dvosoban stan površine 42 m² sa pravom svojine od 1/1 u korist tuženog upisan u Zk.ul.br. 12668 KO B. 2 sa pravom susvojine u korist tuženog na k.č. br. 3700 — stambeno-poslovna zgrada I površine 371 m², pomoćna zgrada 2 površine 18 m² i dvorište stambeno-poslovne zgrade površine 724 m² na idealnom dijelu od 6/1560 suvlasničke nepokretnosti neodvojivo povezano sa pravom svojine na posebnom dijelu nepokretnosti upisanom u Zk.ul.br. 12650 KO B., na idealnom dijelu od 6/1560 suvlasničke nepokretnosti neodvojivo povezano sa pravom svojine na posebnom dijelu nepokretnosti upisanom u Zk.ul.br. 12651 KO B. i na idealnom dijelu od 42/1560 suvlasničke nepokretnosti neodvojivo povezano sa pravom svojine na posebnom dijelu nepokretnosti upisanom u Zk.ul.br. 12668 KO B. 2, sve upisano u Zk.ul.br. 1952 KO B. 2, kojima odgovaraju nekretnine upisane u List nepokretnosti broj: 2021/24 KO B. 2 sa dijelom posjeda od 1/1 upisanom u podulošku br. 12 u korist tuženog,

- nekretnine u B. u ul. ... označene kao k.č. br. 2369/ E2, koja u naravi predstavlja pomoćni prostor u podrumu zgrade etažne oznake PD-2 koji se sastoji od 1 prostorije (ostava) — pomoćni prostor površine 69 m² sa pravom susvojine od 7/69 upisan u Zk.ul.br. 17673 KO B. I u korist tuženog i k.č. br. 2369/ E25, koja u naravi predstavlja stan na četvrtom spratu zgrade etažne oznake 4-25 koji se sastoji od 3 sobe, 1 kuhinje, 1 hodnika, 1 lođe i 1 wc sa kupatilom — trosoban stan površine 65 m² sa pravom svojine od 1/1 upisan u Zk.ul.br. 17696 KO B. I u korist tuženog sa pravom susvojine na k.č. br. 2369 — stambeno-poslovna zgrada 1 površine 295 m² i dvorište stambeno-poslovne zgrade površine 399 m² na idealnom dijelu od 3/694 suvlasničke nepokretnosti neodvojivo povezano sa pravom susvojine na dijelu od 7/69

posebnog dijela nepokretnosti upisanog u Zk.ul.br. 17673 KO B. 1 i na idealnom dijelu od 27/694 suvlasničke nepokretnosti neodvojivo povezano sa pravom svojine na posebnom dijelu nepokretnosti upisanom u Zk.ul.br. 17696 KO B. 1, sve upisano u Zk.ul.br. 3570 KO B. 1 u korist tuženog, kojima odgovaraju nekretnine upisane u List nepokretnosti broj: 3686/36 KO B. 1 sa dijelom posjeda od 7/69 upisanom u podulošku br. 15 i dijelom posjeda od 1/1 upisanom u podulšku br. 19 u korist tuženog,

što bi tuženi bio dužan priznati i iste joj predati u posjed slobodne od lica i stvari i trpiti da se tužiteljica upiše kao vlasnik i posjednik, odnosno suvlasnik i suposjednik sa navedenim dijelovima u javnim registrima nepokretnosti – zemljišnim knjigama i katastarskim knjigama kod Uprave B., Područna jedinica B. i to u roku od 30 dana od dana donošenja presude, nakon kog roka bi kao osnov za upis prava vlasništva i suvlasništva kao i posjeda i suposjeda sa navedenim dijelovima služila ova presuda (stav I).

Stavom II iste presude, djelimično je usvojen sljedeći-eventualni tužbeni zahtjev, pa je utvrđeno da je tužiteljica, po osnovu sticanja u braku sa tuženim, suvlasnica sa dijelom od 4/5, a tuženi sa dijelom od 1/5 na nekretninama pobrojanim u stavu I izreke, što je tuženi dužan priznati i trpiti da se na osnovu presude izvrši upis tužiteljice u javnim registrima nepokretnosti- zemljišnim knjigama i katastarskim knjigama kod Uprave B., Područna jedinica B. sa navedenim dijelom od 4/5, te trpiti diobu istih nepokretnosti.

Obavezan je tuženi da tužiteljici naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 14.674,60 KM.

Sa preostalim dijelom sljedećeg-eventualnog zahtjeva, do zatraženih 9/10 na navedenoj imovini, tužiteljica je odbijena (stav III).

Presudom Okružnog suda u Bijeljini broj: 80 0 P 074799 19 Gž 2 od 01.11.2019. godine, žalba tužiteljice je uvažena, pa je preinačena odluka o troškovima postupka sadržana u prvostepenoj presudi (dio stava II dosudjujućeg dijela), tako što je tuženi obavezan da tužiteljici, na ime troškova postupka (pored dosuđenog iznosa od 14.674,60 KM) isplati i iznos od 1.500,00 KM.

Odbijena je žalba tuženog, pa je u preostalom dijelu prvostepena presuda potvrđena (stav II dosudjujućeg dijela presude).

Tuženi je obavezan da tužiteljici isplati troškove žalbenog postupka u visini od 280,80 KM.

Protiv drugostepene odluke tuženi je blagovremeno izjavio reviziju zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava. Predlaže da se revizija usvoji i osporena presuda preinači tako da se utvrdi da su tužiteljica i tuženi, po osnovu sticanja u braku, suvlasnici sa po 1/2 dijela nekretnina navedenih u stavu prvom izreke prvostepene presude, ili da se drugostepena presuda ukine u pobijanom dijelu i predmet vrati istom sudu na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju, tužiteljica pobija njene navode i predlaže da se revizija odbije kao neosnovana, a tuženi obaveže da joj naknadi troškove sastava tog odgovora.

Predmet spora u ovoj fazi postupka – budući da je pravosnažno odbijen primarno postavljeni tužbeni zahtjev, da se utvrdi da predmetne nekretnine, bliže opisane i identifikovane u izreci prvostepene presude, predstavljaju posebnu imovinu tužiteljice, i da taj dio nije pobijan ni žalbom ni revizijom – je eventualni zahtjev tužiteljice da se utvrdi da je po osnovu sticanja u braku sa tuženim, suvlasnica na navedenim nekretninama sa dijelom od 9/10, a tuženi sa dijelom od 1/10, te da se takvo utvrđenje upiše u odgovarajuće javne evidencije i da se obaveže tuženi da joj naknadi troškove parničnog postupka.

Raspravljajući o ovom zahtjevu nižestepeni sudovi su utvrdili: da su tužiteljica i tuženi zaključili brak1998. godine, da su stekli jedno zajedničko dijete, kćerku A., rođenu 1998. godine i da je njihov brak pravosnažno razveden (nakon osamnaest godina) pred sudom u K., SR Nj., dana2017. godine; da je tužiteljica tokom trajanja bračne zajednice (a i prije jer je u Nj. od svoje dvanaeste godine) svo vrijeme radila u Nj. (po restoranima, čistila po kućama, radila u hotelu i njegovala invalidnu osobu K.R.), dok je tuženi (prema sopstvenom priznanju) radio oko 5 godina i često odsustvovao iz Nj., boraveći u B. (gdje su kupovane predmetne nekretnine) i u S.; da je tužiteljica za vrijeme njegovanja K.R. od istoga dobijala naknadu u vidu plate, kao i razne novčane i nenovčane poklone; da je na osnovu testamenta od iste osobe (umro2009. godine) naslijedila gotov novac u iznosu od 3.000.000,00 Evra, nekretnine u vrijednosti od 512.072,00 Evra i slike u ulju u vrijednosti od 437.900,00 Evra, ukupno 3.949.972 Evra, što predstavlja njenu posebnu imovinu; da nekretnine koje su kupljene u B., bliže opisane u izreci prvostepene presude, predstavljaju zajedničku imovinu (bračnu tekovinu) parničnih stranaka; da su te nekretnine, u odgovarajućim javnim evidencijama, upisane kao posjed i vlasništvo tuženog; da su sticane u periodu od 18.9.2009. do 28.5.2015. godine (osim stambene i pomoćne zgrade u B. koja je kupljena 03.12.2004. godine), da ta imovina koja se ogleda u građevinskim objektima, stanovima i građevinskom zemljištu, vrijedi (po nalazu vještaka građevinske struke) 718.000,00 KM; da je predmetna imovina sticana od sredstava koje je tužiteljica dobila nasljeđivanjem, ali da su nekretnine kupovane i od novca koji su zaradile stranake i od kredita.

Kod nesporne činjenice, da su predmetne nekretnine kupljene za vrijeme trajanja bračne zajednice parničnih stranaka, nalazeći da je tužiteljica izvedenim materijalnim dokazima dokazala da je u njihovo sticanje uložila i svoju posebnu imovinu (stečenu nasljeđivanjem), a time i da je njen doprinos u sticanju te imovine očigledno veći od doprinosa tuženog, nižestepeni sudovi su, pozivom na odredbu člana 273. stav 1. i 2. u vezi sa članom 272. stav 1. i članom 270. stav 5. i stav 7. Porodičnog zakona („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 54/02, 41/08 i 63/14 – u daljem tekstu: PZ) djelimično udovoljili zahtjevu tužiteljice uz jasna i argumentovana obrazloženja, koja nisu dovedena u pitanje revizionim navodima tuženog.

Prema odredbi člana 272. stav 1. PZ, svakome od bračnih supružnika pripada po jedna polovina zajedničke imovine. Radi se o činjenici čije postojanje zakon pretpostavlja, pa se ne mora dokazivati, shodno odredbi člana 125. stav 3. Zakona o parničnom postupku („Sl. glasnik RS“ broj: 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13, dalje: ZPP). Svaki supružnik, slijedom odredbe člana 273. stav 1. PZ, može zahtjevati da sud odredi da je njegov dio veći od pripadajuće mu polovine zajedničke imovine, ako dokaže da je njegov doprinos u njenom sticanju očigledno veći od doprinosa drugog bračnog supružnika.

Tužiteljica je upravo tako tvrdila, dokazujući da je po osnovu nasljeđivanja stekla veliku novčanu vrijednost koja je uložena u kupovinu predmetnih nekretnina. Ni tuženi nije sporio da su za kupovinu predmetnih nekretnina uložena i sredstva koja je tužiteljica dobila po osnovu testamentarnog nasljeđivanja od K.R. On je samo isticao da se ta sredstva (stečena nasljeđivanjem), koje navode ponavlja i u reviziji, ne mogu smatrati kao posebna imovina tužiteljice, budući da je i on učestvovao u čuvanju i njegovanu K.R., pa da ona suštinski pripadaju i njemu iako su, samo formalno, testamentom ostavljena tužiteljici, slijedom čega da imovina pribavljena tim sredstvima predstavlja zajedničku imovinu, koja se ima podijeliti na jednake dijelove.

Nije u pravu tuženi kada tako tvrdi. Radi se upravo o posebnoj imovini tužiteljice, kako propisuje odredba člana 270. stav 7. PZ, koju je stekla nasljeđivanjem u toku braka sa tuženim. Tuženi tokom postupka nije dokazao da se radilo o poklonu, na čemu insistira i u reviziji, ili o ugovoru o doživotnom izdržavanju. Štaviše, i sam priznaje da je u pitanju testament, ali da ga je trebalo tumačiti tako da testamentom ostavljena imovina tužiteljici, pripada jednako i njemu. K. R. je svoju volju jasno izrazio u testamentu sačinjenom pred notarom dana 02.3.2007. godine, koji je otvoren (proglašen) pred nadležnim sudom u Nj. dana 02.6.2009. godine (nakon čega su stranke nastavile ubrzano i u kontinuitetu sticati predmetne nekretnine). Radi se o strogo formalnom pravnom poslu (testamentu, koji poznaje i naš pravni sistem), sačinjenom pred nadležnim organom, slijedom čega nema mjesta njegovom drugačijem tumačenju na način kako to želi revident, za šta su nižestepeni sudovi dali jasne i uvjerljive razloge koje u svemu prihvata i ovaj sud.

Ovo i pod uslovom da se prihvati da su parnične stranke zajedno učestvovala u čuvanju i njegovanju K.R., te da su predmetne nekretnine sticali kao zajedničku imovinu (u kakvim navodima se iscrpljuje revizija tuženog). Oni su, naime, za taj posao, kako kaže i sam revident, bili novčano nagrađivani za njegovog života, a tužiteljica je, za razliku od tuženog, primala i odgovarajuću platu. Uostalom, pobijanom presudom je upravo utvrđeno da predmetne nekretnine predstavljaju zajedničku imovinu parničnih stranaka, s tim da je doprinos tužiteljice u njenom sticanju (zbog ulaganja posebne imovine), kako je naprijed objašnjeno, očigledno veći od doprinosa tuženog.

Tokom postupka među strankama nije bilo sporno da je K.R. testamentom ostavio tužiteljici naprijed opisanu imovinu, a nije bio sporan ni njegov sadržaj u pogledu imovine i njene vrijednosti koju je tužiteljica po osnovu tog testameta naslijedila. Njegov sadržaj jasno potvrđuje i podnesak Uprave ... V.-S. broj: ... kojim se tužiteljici objašnjava rješenje o porezu na nasljedstvo od 19.4.2010. godine, koje joj je izdato povodom raspravljanja zaostavštine K.R., kao i notarski obrađen Ugovor o raspodjeli zaostavštine, sačinjen 05. oktobra 2009. godine, u čijem zaključenju je tužiteljica učestvovala kao testamentarna nasljedica po testamentu gospodina K.R. Prema tome, kod ovakvog stanja stvari, činjenica (koju je tuženi prvi put istakao u završnoj riječi, a ponovio u žalbi i reviziji) da predmetni testament nije pročitan kao dokaz u ovom postupku, nije od uticaja na ocjenu pravilnosti i zakonitosti pobijane presude.

Suprotno tvrdnji revidenta, nižestepeni sudovi su pri odlučivanju uzeli u obzir sve provedene dokaze i pravilno ih cijenili, te su na utvrđeno činjenično stanje pravilno primjenili materijalno pravo, a ni ostali revizionski navodi, kako je izloženo, nisu mogli ishoditi drugačiju odluku, slijedom čega je odlučeno kao u izreci, na osnovu odredbe člana 248. ZPP.

Zahtjev tužiteljice za naknadu troškova sastava odgovora na reviziju je odbijen, jer se ne radi o nužnom trošku koji ima u vidu odredba člana 387. stav 1. ZPP.

Predsjednik vijeća
Violanda Šubarić

Za tačnost otpavka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić